

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

[Redacted address lines]

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

[Redacted name]
*Beleidsmedewerker Juridische
Zaken*

T 070 370 79 11
F 070 370 75 16

Ons kenmerk
2746075

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 21 november 2019
Onderwerp Besluit op bezwaar

Geachte [Redacted name],

Bij fax van 2 juli 2019 heeft u pro forma bezwaar gemaakt tegen mijn besluit van 22 mei 2019 met kenmerk 2605267.

Met deze brief wordt op uw bezwaar beslist.

Besluit

Ik verklaar uw bezwaar deels gegrond en ik heb besloten alsnog twee documenten (gedeeltelijk) openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Verloop van de procedure

Bij brief van 10 maart 2019, na doorzending door het Ministerie van Financiën door mij ontvangen op 28 maart 2019, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) een verzoek ingediend met betrekking tot niet-gepubliceerde reacties op de internetconsultatie bij het Besluit kansspelen op afstand.

Bij brief van 22 mei 2019 met kenmerk 2605267 heb ik uw besloten om de documenten waar u om had verzocht niet openbaar te maken.

Bij fax van 2 juli 2019 heeft u hiertegen pro forma bezwaar gemaakt.

Bij brief van 12 juli 2019 met kenmerk 2651763 is de ontvangst van uw bezwaarschrift bevestigd en heb ik u in de gelegenheid gesteld tot 23 augustus 2019 om het verzuim te herstellen door het indienen van gronden.

Bij fax van 22 augustus 2019 heeft u de gronden van het bezwaar ingediend en, voor zover ik heb begrepen, mij verzocht om in te stemmen met een rechtstreeks beroep.

Bij brief van 3 september 2019 met kenmerk 2694851 heb ik u medegedeeld dat ik niet instem met het verzoek om een rechtstreeks beroep. In deze brief heb ik u wederom in de gelegenheid gesteld om mij te informeren of u gebruik wil maken van de mogelijkheid om te worden gehoord. Ik heb op dit verzoek geen reactie ontvangen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

Bij brief van 18 september 2019 met kenmerk 2705901 heb ik de termijn opgeschort in verband met een zienswijzeprocedure.

Bij brief van 7 oktober 2019 met kenmerk 2719763 heb ik u gemeld dat de opschorting was beëindigd en het besluit met zes weken werd verdaagd. De beslistermijn loopt hiermee af op 18 november 2019.

Ontvankelijkheid

Het bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van het besluit. Het voldoet dan ook aan de overige door de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gestelde eisen zodat het bezwaarschrift ontvankelijk is.

Wettelijk kader

De relevante artikelen van de Wob zijn vervat in bijlage 1 bij dit besluit. Deze bijlage maakt deel uit van het besluit.

Beoordeling van het bezwaar

Gronden van uw bezwaar

In uw bezwaarschrift heeft u – kort samengevat – aangevoerd dat uw verzoek niet is ingewilligd. Volgens u heeft de wetgever in de Wob niet voorzien in het categorisch uitzonderen van ongepubliceerde reacties op een internetconsultatie. Tevens bent u van mening dat in andere Wob-zaken waarin is verzocht om openbaarmaking van aanvankelijk vertrouwelijk ingediende reacties op voorgenomen wetgeving een andere werkwijze is gevolgd.

Zienswijzen

Bij brief van 18 september 2019 met kenmerk 2705901 heb ik u medegedeeld dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van de documenten met nummers 1 tot en met 10 en 12 tot en met 15 en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven.

De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Zie het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger

in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Alvorens ik in ga op specifieke weigeringsgronden, overweeg ik ten aanzien van uw bezwaar dat in andere Wob-zaken waarin is verzocht om openbaarmaking van aanvankelijk vertrouwelijk ingediende reacties op voorgenomen wetgeving een andere werkwijze is gevolgd, als volgt.

Voor zover andere bestuursorganen in soortgelijke verzoeken een andere beslissing hebben genomen ten aanzien van vertrouwelijk ingediende reacties op een internetconsultatie, merk ik op dat het aan ieder bestuursorgaan is om een eigenstandige beslissing te nemen op Wob-verzoeken. Bovendien is mij geen jurisprudentie bekend omtrent dit punt. Gelet op het voorgaande kan ik u niet volgen in dit onderdeel van uw bezwaar en handhaaf ik mijn primaire beslissing, met verwijzing naar hetgeen ik hierna overweeg.

Bedrijfs- en fabricagegegevens

In het kader van de heroverweging ben ik naar aanleiding van het bezwaar en de ontvangen zienswijzen tot het oordeel gekomen dat de weigeringsgrond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob ook van toepassing is aangezien de reacties bedrijfsgegevens bevatten die vertrouwelijk zijn medegedeeld aan mij.

In artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob is bepaald dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijkens bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

Verschillende derde belanghebbenden hebben mij erop gewezen dat zij in hun reacties op de internetconsultatie bedrijfsgegevens hebben betrokken. Deze hebben zij vertrouwelijk aan mij medegedeeld. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot onderhandelingsposities, het aansturen van bedrijfsprocessen en marketing- en communicatiestrategieën.

Het betreft onder andere informatie over strategische plannen betreffende de toekomstige marktontwikkelingen en andere concurrentiegevoelige informatie.

Uit die informatie die in het kader van de internetconsultatie aan mij is overhandigd, kan worden afgeleid hoe de bedrijven opereren en wat hun strategieën zijn. Ik zal deze informatie in de op de als bijlage 2 bij dit besluit opgenomen inventarislijst vermelde documenten met nummers 1, 2, 4, 5 en 7 daarom niet openbaar maken.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. Voor zover uw bezwaar zich richt tegen hetgeen hierover ik in het primaire besluit heb besloten, overweeg ik als volgt.

Ik handhaaf mijn beslissing om met toepassing van deze grond geen persoonsgegevens openbaar te maken, ook voor wat betreft de handtekeningen van de functionarissen van de partijen die een reactie op de internetconsultatie hebben ingediend. Zoals ik heb overwogen in het primaire besluit maak ik geen informatie openbaar betreffende de in de op de inventarislijst vermelde documenten met nummers 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14 en 15 opgenomen persoonsgegevens omdat het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarmaking voor een ieder.

Dit geldt onverkort voor het op de inventarislijst vermelde document nummer 12 die ik nu in het kader van de heroverweging naar aanleiding van het bezwaar wel openbaar maak. In dat document heb ik de persoonsgegevens dan ook met een beroep op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob verwijderd. Zoals ik ook in het primaire besluit heb overwogen, ben ik van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Ik handhaaf mijn beslissing alsmede mijn overwegingen om de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14 en 15 op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob niet openbaar te maken. In het kader van de heroverweging naar aanleiding van uw bezwaar, vul ik de motivering daartoe als volgt verder aan.

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft de verstrekking van documenten achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken personen of derden.

Enkele respondenten hebben aangegeven in de zienswijzeprocedure dat ze het in strijd met het vertrouwensbeginsel zouden vinden, indien ik alsnog zou overgaan tot openbaar making van de vertrouwelijk ingediende reacties op de betreffende internetconsultatie.

Zoals ik ook heb overwogen in mijn primaire besluit, zou het alsnog openbaar maken van de informatie uit de vertrouwelijke reacties het vertrouwen in mijn

ministerie schaden. In het primaire besluit heb ik ook overwogen dat ik het in het bijzonder van belang acht dat de rijksoverheid en in het bijzonder mijn ministerie baat heeft bij een goed functionerende internetconsultatie. Informatie wordt volgens belanghebbenden enkel gedeeld met mijn ministerie omdat dit vertrouwelijk kan gebeuren. Het is in het belang van een goed functionerend proces van internetconsultatie en het vertrouwen in mijn ministerie dat de vertrouwelijk verstrekte consultatiereacties niet alsnog openbaar worden gemaakt.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

Daarnaast zou openbaarmaking van de gevraagde informatie betrokkenen onevenredig benadelen en kunnen leiden tot schadelijke effecten. Openbaarmaking zou onder andere kunnen leiden tot reputatieschade en eventuele stigmatisering, omdat in de reacties informatie is opgenomen die uit verband kan worden gehaald. Het is daarbij aannemelijk dat betrokkenen hierop door derden zullen worden aangesproken.

Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel voor mij en de betrokken partijen weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

Bij de heroverweging naar aanleiding van uw bezwaar is gebleken dat voor wat betreft de documenten 9 en 12 de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob niet van toepassing is. De informatie waarop deze weigeringsgrond in mijn primaire beslissing zag, maak ik daarom nu openbaar.

Reeds openbare documenten

Van één document is in het kader van uw bezwaar gebleken dat deze reeds openbaar was gemaakt bij het publiceren van de internetconsultatiereacties. Het betreft het op de inventarislijst vermelde document nummer 11. De Wob is niet van toepassing op dit document.

Volledigheidshalve merk ik op dat dit document kan worden gevonden op de website [internetconsultatie.nl](https://www.internetconsultatie.nl) onder de volgende link:
<https://www.internetconsultatie.nl/besluitkansspelenopafstand/reacties>

Openbaarmaking besluit

Dit besluit op bezwaar alsmede de stukken die ik met dit besluit voor een ieder gedeeltelijk openbaar maak, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Besluit

Gelet op het voorgaande verklaar ik uw bezwaar deels gegrond. Ik herroep het bestreden besluit ten aanzien van de drie documenten met nummers 4, 9 en 12 voor wat betreft de gehele weigering tot openbaarmaking. Ik maak deze documenten alsnog (gedeeltelijk) openbaar. Voor het overige verklaar ik uw bezwaar ongegrond en handhaaf ik het bestreden besluit.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

Hoogachtend,
De Minister voor Rechtsbescherming,
namens deze

E.D.G. Kiersch
Directeur Wetgeving en Juridische Zaken

BEROEPSCLAUSULE

U kunt tegen dit besluit beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank Amsterdam, Afdeling publiekrecht, team bestuursrecht algemeen: postbus 75850, 1070 AW Amsterdam. U kunt ook digitaal beroep instellen bij de genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust.

Van de indiener van het beroepschrift wordt griffierecht geheven door de griffier van de rechtbank. Nadere informatie over de hoogte van het griffierecht en de wijze van betalen wordt door de griffie van de rechtbank verstrekt.

Bijlage 1 - Relevante artikelen uit de Wob

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Datum

21 november 2019

Ons kenmerk

2746075

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te precisieren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;

- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid, op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om Informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

Bijlage 2 – Inventarisatielijst

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Datum

21 november 2019

Ons kenmerk

2746075

Nr.	Document	Beoordeling	Artikel Wob	afzender	ontvanger
1	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11-2018 om 22:28 uur	Niet openbaar	10.1.c 10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon A te Amsterdam	Ministerie van Justitie en Veiligheid
2	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11-2018 om 22:06 uur	Niet openbaar	10.1.c 10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon B te Amsterdam	Ministerie van Justitie en Veiligheid
3	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11-2018 om 17:22 uur	Niet openbaar	10.2.g	Rechtspersoon C te Luxemburg	Ministerie van Justitie en Veiligheid
4	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11-2018 om 17:14 uur	Niet openbaar	10.1.c 10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon D te 's-Hertogenbosch	Ministerie van Justitie en Veiligheid
5	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11-2018 om 16:59 uur	Niet openbaar	10.1.c 10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon E te Londen	Ministerie van Justitie en Veiligheid
6	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11-2018 om 15:28 uur	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon F te Brussel/Amsterdam	Ministerie van Justitie en Veiligheid

7	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11- 2018 om 14:51 uur	Niet openbaar	10.1.c 10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon G te Rijswijk	Ministerie van Justitie en Veiligheid
8	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 6-11- 2018 om 14:45 uur	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon H te Malta	Ministerie van Justitie en Veiligheid
9	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 5-11- 2018 om 23.30 uur	Openbaar		IGT Europe B.V.	Ministerie van Justitie en Veiligheid
10	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 1-11- 2018 om 12:18 uur	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon J te Rijswijk	Ministerie van Justitie en Veiligheid
11	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 30-10- 2018 om 23:53 uur	Reeds openbaar		FNV en de Unie	Ministerie van Justitie en Veiligheid
12	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 26-10-	Deels openbaar	10.2.e	Raad voor Accreditatie	Ministerie van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019
Ons kenmerk
2746075

	2018 om 16:43 uur				
13	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 12-10- 2018 om 16:50 uur	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon M te Amsterdam	Ministerie van Justitie en Veiligheid
14	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 5-10- 2018 om 10:46 uur	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon N te Graz	Ministerie van Justitie en Veiligheid
15	Reactie op Ontwerpbesluit kansspelen op afstand d.d. 14-9- 2018 om 20:19 uur	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g	Rechtspersoon O te Schiphol	Ministerie van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
21 november 2019

Ons kenmerk
2746075

Ontwerpbesluit kansspelen op afstand - consultatieversie

Consultation response to the Netherlands "Remote Games of Chance Decree"

From: IGT-Europe B.V. (International Game Technology)

November 2018

RESPONSE:

Chapter 4. The organization of remote games of chance

Part 1. General matters

Article 4.2

5. The licence holder must not organize games of chance in which the player has to perform actions that have no influence on the outcome of the game of chance.

IGT's comment:

The consultation document appears to suggest that this requirement is directed to concepts such as "loot boxes" within video games (a small game of chance inserted into a game which is essentially not a game of chance)

However, we have concerns that this requirement could be misinterpreted and could potentially ban standard features within slot games, that have been commonplace in the industry for many years e.g. games of chance often include so called "Pick features" where the player's choice (Pick) does not influence the outcome, but provides entertainment. We respectfully suggest that the wording could be more specific about the purpose of this requirement, as per the example wording below.

Example wording:

(Article 4.2)

5. The licence holder must not organize games of chance **as an add-on to a non-chance game (e.g. video game), in which the majority of the actions performed by a player have no influence on the outcome of the game of chance.**

Part 7. Inspection of the game system

Section 2. Frequency of the inspections

IGT's comment:

The methodology of "*Inspection of the game system*" significantly differs from standards applied in other EU Jurisdictions, especially regarding Section 2. "Frequency of the inspections".

The approach described requires a Risk Assessment of the Gaming System components (Part 6, Article 4.41, 2.), to be carried out by the license holders, which is common practice in the EU. However, the difference with other EU Jurisdictions which causes **significant concern**, is the required Inspection of non-critical component changes within 120 days. This requirement puts a huge burden on licence-holders, their suppliers, as well as the Regulatory Body, since vast numbers of non-critical (minor) changes are commonplace in supporting the dynamic nature of online remote systems, particularly those that support multiple licence-holders and multiple game suppliers.

Such a process will require vast amounts of communication and coordination between all the parties involved, when in fact there is low risk, and low or no impact. Moreover, many licence-holders and suppliers serve products to multiple jurisdictions from one data-centre, which would entail Inspection of a high volume of changes that are NOT relevant to the Netherlands market (whether the inspection is immediate or within 120 days). This creates significant overhead for all parties, even for changes not directly impacting or applying to the Games and the Gaming System used in the Netherlands.

We respectfully suggest implementing a process as followed in other EU Jurisdictions e.g. Denmark, Italy, Spain.

This method allows licence-holders (and their suppliers) to install non-critical changes without the need of an immediate Inspection, but instead requires an inspection of the Change Management Process activity on a Quarterly and/or Annual basis, by a Designated Inspection Body.

Besluit kansspelen op afstand

Reactie

Naam	Raad voor Accreditatie 10.2.e
	10.2.e
Emailadres	10.2.e
Plaats	Utrecht
Datum	26 oktober 2018 (16:43)
Status	Goedgekeurd
Openbaar	Nee

Vraag 1

Wilt u reageren op het ontwerpbesluit kansspelen op afstand? Dan kunt u hier uw reactie geven. Dat kunt u doen door een tekst te typen of een document bij te voegen.

Het is op basis van het concept en met name de artikelen 4.41, 4.43, 4.48 en 4.52 momenteel niet duidelijk welke werkzaamheden onder accreditatie moeten worden uitgevoerd. Er wordt gesproken over keuringen en keuringsinstellingen, de toelichting op artikel 4.43 geeft echter ook de normen ISO/IEC 17065 en ISO/IEC 17021 weer. De werkzaamheden die instellingen uitvoeren binnen de verschillende normen verschillen wezenlijk van elkaar.

De tekst van 4.52 lijkt niet meteen een relatie te hebben met de eisen uit artikel 4.43. Een accreditatie is niet algemeen geldend voor een instelling, een instelling wordt geaccrediteerd voor een specifiek (deel van) een werkgebied en tegen een specifieke norm, schema of eigen methode.

Het "hergebruik" van resultaten van andere keuringen is binnen de normen van accreditatie niet zonder meer mogelijk. De toelichting bij 4.53 geeft daar richting aan. Het lijkt ons echter wenselijk dat er contact is tussen het ministerie en de RvA bij het opstellen van de regeling en de uitvoerbaarheid voor de RvA van dit besluit.